

at fra 1ste Februar vil der blive etableret en Børnesamaritan. Dette er jo ikke det samme som en Skolebespisning, men jeg indrømmer, at hvis der bliver lagt særlig an paa at afhjælpe den Nød, der er mellem Skolebørnene, kan det have sin store Betydning, men det er altsaa nu først langt hen paa Vinteren, at man griber til Foranstaltninger derovre.

Det var altsaa nu de Steder, altsaa Købstæder og Handelspladser, hvor der overhovedet gøres noget i Retning af at bispise de fattige Friskolebørn; ude paa Landet gøres der, saa vidt mig bekendt, meget lidt, maaske slet intet, og dog ere Forholdene mange Steder der af en lignende Natur som i Byerne, ja mange Steder endda værre. Vi have en Nabokommune Syd for Aalborg, der hedder Nørre Tranders Sogn. Denne Kommune har i Tidens Løb udviklet sig saadan, at der bor en Mængde Fabrikarbejdere, en hel Mængde Smaafolk, og medens der for Nørre-Sundbys Vedkommende staa angivet i Oplysningerne, at den har 100 Børn, der trænge til en eventuel Skolebespisning, staa der om Nørre Tranders angivet, at den har 156 Børn, der ere trængende til en saadan Bespisning, med andre Ord en halv Gang saa mange som Nørre-Sundby. Dette er en Landkommune, men der er, som sagt, en hel Del Smaafolk, der bo derude og som om Vinteren ere arbejdsløse, helt eller delvis, og man kan være ganske sikker paa, at hvis der paa saadanne Steder blev etableret Skolebespisning, vilde det ogsaa have sin store Betydning. Men jeg tror ikke, det finder Sted nogen Steder, paa det nævnte Sted gør det i alt Fald ikke, og jeg tror heller ikke paa de fleste andre lignende Steder.

Det forekommer mig nu ikke saa underligt, at den private Godgørelse ikke kan naa længere, end den har naaet, for den har jo saa mange Omraader at virke paa. Mig forekommer det, at selv om det offentlige paatog sig Skolebørnenes Bespisning i den Udstrækning, som Socialdemokraternes Lovforslag tilsigter, saa vilde det ikke desto mindre blive nok ogsaa paa dette Omraade for den private Godgørelse, for det private Initiativ, idet det jo desværre ikke er saaledes, at det alene er Skolebørnene, der ikke faa tilstrækkelig Mad her i Landet, det er ogsaa de mindre Børn, og der kunde vel saa foreløbig være en Opgave for den private Godgørelse, at afhjælpe Sulten mellem de mindre Børn, hvilket for en Del nu ogsaa sker ved de saakaldte Samaritaner. Men nu har det

private Initiativ ikke alene Samaritanerne, det har desuden i den senere Tid faaet endnu en stor Samfundsopgave at løse, nemlig Oprettelsen af Sanatorier, og der er jo i Forvejen adskillige andre Ting, saaledes som Opførelsen af Kirker — et enkelt Sted har man paataget sig Opførelsen af et Prinseslot. Under disse Omstændigheder kan man nok forstaa, at den private Godgørelse har meget at anvende sine Midler til.

Det Forslag, som nu foreligger til 1ste Behandling i Dag, blev første Gang stillet under Behandlingen af Skoleloven, men den Gang blev der sagt, at det hørte ikke hjemme under Skoleloven. Det blev da i Samlingen 1898—99 stillet som et selvstændigt Forslag. Som ærede Medlemmer ville vide, gaar det ud paa, at Skolekommissionerne skulle drage Omsorg for, at ethvert Barn i den offentlige Friskole faar Adgang til hver Skoledag i Maanederne December, Januar, Februar og Marts at faa et Maaltid varm og kraftig Mad enten vederlagsfrit eller for Betaling, og at Børn af ubemidlede Forældre skulle, for saa vidt Krav derom fremsættes for Skolekommissionen, have denne Mad udleveret vederlagsfrit, uden at det skal regnes for Fattighjælp. Desuden indeholder Forslaget en Bestemmelse om, at Udgifterne skulle udredes af Kommunerne, men at Halvdelen refunderes af Statskassen.

Den Gang Forslaget blev stillet for et Par Aars siden, fik det en krank Skæbne. Saa vidt jeg erindrer, stillede dog nogle Venstremænd sig velvillige til dette Forslag, men i Særdeleshed erindrer jeg, at der var et Medlem, nemlig det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme), som udtalte sig varmt og hjerteligt for det. Han gik navnlig ud fra, at det kunde lette to Ting; det kunde lette Fattigbyrden, og det kunde lette Administrationens og Lovgivningsmagtens Samvittighed. Det udtalte det ærede Medlem, og jeg er ham takskyldig for de velvillige Udtalelser, han i øvrigt fremkom med ved samme Lejlighed, men det har hidtil set ud, som om Administrationen og Lovgivningsmagten ikke have haft den Samvittighed, som det ærede Medlem har. Men Resultatet blev, at Forslaget kom i Udvalg, og der blev det lavet om, saaledes at Forslagsstillerne neppe kunde kende det igen. Navnlig blev den Pligt, som det oprindelige Forslag paa lagde Kommunalbestyrelserne til at bispise de fattige Børn, forandret til, at det kun skulde være en Ret for Kommunal-